

Univerzita Karlova Praha, Pedagogická fakulta, Katedra výtvarné výchovy

Posudek oponenta závěrečné práce

Vedoucí závěrečné práce: PhDr. Hana Havlůjová, Ph.D.

Oponent závěrečné práce: doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.

Autor závěrečné práce: Dusilová Pavlína

Studijní program: Edukace a interpretace v oblasti kulturního dědictví

Studijní obor: N EIKD P (0288TA120002)

Akademický rok: 2023/24

Název práce:

Ne/kroužek v Galerii středočeského kraje

Obsah a cíl práce

Autorka práce si klade za cíl vytvořit a ověřit vzdělávací program pro Galerii Středočeského kraje v Kutné Hoře (dále GASK). Program zvaný Ne/kroužek navrhla a zrealizovala v režimu volnočasového neformálního zdělávání a na pozadí diskursivní domény muzejní/galerijní edukace a jejího specifického a hybridního pojmoslovného aparátu. Veškeré dokumenty a záznamy průběhu realizace, i následné výstupy byly podrobeny systematickým reflexím v pilotní sondě, aby mohly být interpretovány a předloženy k posouzení čtenáři/případnému uživateli či oponentovi práce. Dle mého soudu bylo cíle dosaženo a obsah práce reprezentuje originální, systematický a inspirativní materiál, která by mohla velmi dobře sloužit jako výzkumná zpráva pro zájemce z řad již poměrně vyspělých edukátorů.

Struktura práce

Obsah práce je členěn do přehledných kapitol, které pojednávají fenomén tvorby edukačního programu dlouhodobého časového rozsahu (půlroční pravidelná setkávání u příležitosti kreativní interpretace a re-interpretace témat, vyvozených z fascinujícího malířského díla, neméně fascinujícího života a myšlenkového i etického univerza sester Válových. Teoretická část práce představuje pojmy spojené se vzděláváním v kulturních institucích. Směřuje od pasportizace muzeí a galerií k vymezení pojmů spojených s jejich edukačním posláním. Autorka se rovněž zabývá důkladně problematikou nesjednocené terminologie v této oblasti kulturního vzdělávání. Věnuje se užívání termínů, které charakterizují odlišné tzv. školy galerijní/muzejní edukace rozvíjenými na pracovištích brněnské, olomoucké a pražské pedagogické fakulty, všímá se pojmoslovných dobových sporů, (např. edukace a animace), mapuje zevrubně odbornou literaturu i historii vzniku zmíněných kulturních institucí a sleduje rovněž genealogii odborných slovníků a jejich současné aktualizace. Některé momenty terminologického zakotvení a problematiky tohoto hybridního a proměnlivého pole budou jistě představeny při obhajobě.

Po této přehledové práci následují partie, směřující k vlastní originální, tzv. praktické části autorky. Analýza inspiračního pozadí (pasportizace instituce GASK, vztahy mezi galerií a školou, kurátorské pozadí a kurátorský koncept kritického přístupu k režimům vystavování děl poválečné české moderny – pod vedením Richarda Druryho/britská kritická teorie umění

se silným edukačním efektem – uvedení dalších zásadních spolupracovníků, např. Dagmar Šubrtovou a další kolegyně z edukačního oddělení a jejich pojetí – např. Karin Vrátná Militká a její tým – představuje do detailu další a další podmínky a důležité momenty, které se podílejí na vzniku edukačního modelu Ne/kroužku. Tyto momenty jsou v práci uvedeny v logických souvislostech. Práce akcentuje pochopitelně formální a teoretickou analýzu vystavení děl sester Válových a analýzu edukačních možností, vázaných na použití malířského a kreslířského média v jejich pojetí, na řadu abstraktních konceptuálních nabídek (kognitivní a emoční potenciál objevovaný prostřednictvím tvorby dětí) a další aspekty ve vazbě na obsahovou strukturu souboru výukových protokolů provedených v tvůrčích týmech v půlročním časovém horizontu.

Tyto partie mě vrcholně zaujaly svojí systematickostí a jasným uspořádáním – jejich opakující se struktura ukazuje zároveň, jak probíhala pilotní sonda ověřující účinky daných pedagogicko-tvůrčích intervencí. Ale to už přecházíme ke kritériu **Věcného zpracování**, které se, jak již několikrát vyjádřeno, vyznačuje nejen originálním uchopením tematiky díle sester Válových v dobových kulturních, politických a jedinečných osobnostních souvislostech, ale ukazuje systematickým způsobem i možnosti inspiračních momentů a ověřování **didaktických potencialit** dané struktury aktivit v Ne/kroužku pro oblast kognitivně- tvůrčích procesů.

Reflexivní partie jsou psány zajímavým jazykem a obsahují i vtipné momenty – oceňuji například zvládnutí situace ukázkového socio-kognitivního konfliktu kolem dětského pojetí aktu korpulentní ženy a jeho formálního a obsahového uchopení (Str. 81)

Z toho plyne, že **teoretické i metodologické zakotvení práce je na velmi dobré, ba výborné úrovni**. Bez tohoto zázemí by, celkem logicky, nemohla autorka vůbec přistoupit k vlastní variantě autorského vkladu a vlastnímu návrhu. Náročnost tématu je vysoká, neboť klade nárok na otevřenost a možnost ověření zpracování nejen oponentem, ale také uživateli. Zde autorka rovněž obstála.

Edukativní, nikoliv jen edukační charakter jejího specifického kurikula, záchytné body pro reflexi a kreativní interpretaci nikoliv snadno přístupného díla (v kontextu náročného kurátorského pojetí) vede autorku k sumarizujícímu závěru (Str. 99) a k pečlivě uspořádané dokumentaci v Přílohách – terénní výzkumný deník a dokumentaci výchozích uměleckých děl a dětských výtvarných prací.

Je evidentní, že práce galerijního edukátora/edukátorky je vysoce odbornou profesí (nebo snad chápanou stále jako semi-profese v oblasti neformálního vzdělávání?)

Na tomto místě kladu otázku: Vaše práce předpokládá u edukátora/edukátorky značné odborné zázemí a reflexivní výbavu. Jaké kompetence, podle Vás, by měl mít galerijní/muzejní edukátor/ka? Pokuste se formulovat kompetenční profil absolventa/ky studijního programu zaměřeného na tento typ vzdělávání. Co by podle Vás bylo odborným minimem?

Univerzita Karlova Praha, Pedagogická fakulta, Katedra výtvarné výchovy

Správnost citace a odkazů na literaturu je na standardní úrovni akademického typu textu, včetně zdrojování ilustrací a přehledu příloh. Bibliografická norma je sjednocena a poskytuje dobrý čtenářský komfort.

Grafické, formální a jazykové zpracování je na úrovni. Celkově konstatuji, že text se čte hladce a je kultivovaný, na relevantních místech doplněný vizuálními doklady s příslušnými popisky.

Doporučení/nedoporučení k obhajobě:

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě.

Datum 10. 1. 2024

Podpis: doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.